

YOLANDA ULLOA

Silbo del alma
Lélekfütty

BUDAPEST

Készült a Magyar-Kubai Baráti Társaság támogatásával

**Sorozatszerkesztő:
SIMOR ANDRÁS**

**Tipográfia:
DOMJÁN ISTVÁN**

© Yolanda Ulloa

**Hungarian translation:
© Dobos Éva
© Simor András**

Cuando partió la estrecha embarcación
hizo una franja gris un amasijo
un punto perdido en alto campanario
y las redes se llenaron de peces
los bocinegros llegaron a la orilla
cantaron a lo lejos para después caer.
El Almirante
raída la camisa y el paso lento
a la mar se hizo.

Mikor a kicsiny hajókaraván elindult
szürke csík kenyérdarabka
veszendő pont lett a harangtoronyból nézvést
a hálók megteltek halakkal
a tengeri keszegek a partra úsztak
a messziségnek énekeltek és azután kimúltak.

Az Admirális
viseltes ingben és kimért léptekkel
tengerre kelt.

Letölthető:

[[PDF formátumban](#)] [[EPUB formátumban](#)]

„*Confiar en la escalera, no en el peldaño*”
César Vallejo

„*Bizzunk a lépcsőben, ne a lépcsőfokban,*”
César Vallejo

El silbo del alma de Yolanda Ulloa

Yolanda Ulloa, poeta y actriz, nació en La Habana en 1948. Se graduó en 1970 en la Escuela Nacional de Arte Dramático de la Habana. Durante 17 años trabajó como actriz en el afamado Grupo de Teatro *Bertolt Brecht* hasta su desintegración en 1990. Desde esa fecha hasta el presente trabaja como directora y actriz del grupo Teatral *El Farol* de la Compañía Juglaresca Habana, del Ministerio de Cultura de Cuba. Cursó estudios de superación profesional en el Instituto Superior de Artes Escénicas de nuestro país en la disciplina de Expresión Corporal y Técnica del Movimiento con vestuario y accesorios de época con el profesor János Kőszegi.

Su primer libro fue publicado en 1976 y se tituló *Los cantos de Benjamín*. Años antes había publicado sus poemas en revistas literarias de Cuba. El primer poema del libro evoca el recuerdo del joven guerrillero boliviano, Benjamín Coronado Córdoba, muerto en 1966 en Bolivia. Che Guevara escribe en su *Diario*:

„Seguimos caminando, tratando de alcanzar el Río Grande, para seguir por él; lo logramos y se pudo seguir durante un poco más de 1 Km., pero hubo que volver a subir pues el río no daba paso en un farallón. Benjamín se había quedado atrás, por dificultades en su mochila y agotamiento físico; cuando llegó a nuestro lado le di órdenes de que siguiera y así lo hizo; caminó unos 50 ms. Y perdió el trillo de subida, poniéndose a buscarlo arriba de una laja; cuando le ordenaba a Urbano que le advirtiera la pérdida, hizo un movimiento brusco y cayó al agua. No sabía nadar. La corriente era intensa y lo fue arrastrando mientras hizo pie; corrimos a tratar de auxiliarlo y, cuando nos quitábamos la ropa desapareció en un remanso. Rolando nadó hacía allí y trató de bucear, pero la corriente lo arrastró lejos. A los 5 minutos

renunciamos a toda esperanza. Era un muchacho débil y absolutamente inhábil, pero con una gran voluntad de vencer; la prueba fue más fuerte que él, el físico no lo acompañó y tenemos ahora nuestro bautismo de muerte a orillas del Río Grande, de una manera absurda. Nos comimos la última ración de frijoles.”

Yolanda Ulloa escribe:

Por un remanso

Yolanda Ulloa lélekfűttye

Yolanda Ulloa, költő és színésznő, 1948-ban született Havannában. Tanulmányait 1970-ben fejezte be a Havannai Nemzeti Színművészeti Főiskolán. Tizenhét éven át színésznőként dolgozott a neves *Bertolt Brecht Színházban*, annak 1990-ben bekövetkezett megszűntéig. Ettől fogva napjainkig igazgatónője és színésznője a Kubai Kulturális Minisztériumhoz tartozó, *El Farol* nevű havannai vándorszínházi együttesnek. Szakmai továbbképzésként hazánkban, a Színművészeti Főiskolán korhű jelmezekkel összehangolt színpadi mozgástechnikát tanult Kőszegi János főiskolai tanárnál.

Első könyve, a *Benjamín énekei*, 1976-ban jelent meg. Akkor már évek óta publikált a kubai irodalmi lapokban. Könyvének első verse Benjamín Coronado Córdoba, 1966-ban Bolíviában meghalt fiatal bolíviai gerilla emlékét idézi. Che Guevara írja *Bolíviai naplójában*:

„Továbbgyalogoltunk, hogy a Rio Grandét elérve annak mentén folytassuk utunkat; el is értük, de alig haladtunk 1 km-nél valamivel többet, vissza kellett fordulnunk az emelkedőn, mert a folyó egy sziklazátonyhoz érkezett. Benjamín hátra maradt, hátizsákjával bajlódva, fizikailag kimerültén; amikor utolért minket, rászóltam, hogy folytassa az utat, és így is tett; vagy 50 métert gyalogolt, de elvettette a kaptatót, s egy vízből kiálló sziklára lépve kereste; amikor Urbanót utasítottam, figyelmeztesse, hogy eltévedt, Benjamín egy hirtelen mozdulatot tett, és beleesett a vízbe. Nem tudott úszni. A folyó sodra erős volt, és elragadta, miközben kapálódzott; odafutottunk, hogy segítsünk, de miközben levetettük a ruhánkat, eltűnt egy holtágban. Rolando odaúszott, alámerült, de a sodrás már messzire vitte. Öt perc múlva elvesztettük minden reményünket. Gyöngye fiú volt, és végtelenül ügyetlen, de győzni tudó akarattal rendelkezett; a próba erősebb volt nála, lelki erejéhez fizikai nem párosult, és most, a Río Grande mentén elszenvedtük első veszteségünket, egészen abszurd módon. Megettük az utolsó adag fekete babot.”

Yolanda Ulloa írja:

Egy holtágban

*se fue
Benjamín
que no sabía nadar.*

*Era un muchacho endeble
pero fuerte ante las dificultades
de aquellos días,
con una voluntad de vencer
que rebasaba su palidez
y su cansancio.*

*Con su mochila va pasando
dificultosamente
las pruebas del camino*

y no lo vimos más.

*Un cuerpo cruza las aguas del río
grande.
Allí se le quedó
su inhábil forma.*

*„sin acampar
nos dispusimos a comer”.*

(Benjamín)

Muchos poemas se han escrito en América Latina sobre la hazaña guerrillera de Ernesto Che Guevara. Yolanda Ulloa, al elegir la figura del muchacho endeble pero fuerte ante las dificultades, un muchacho que no sabía nadar, encontró la manera de expresar su propio Yo lírico en este tema, evitando los peligros del patetismo. El poema concluye con las palabras de Guevara: „sin acampar/ nos dispusimos a comer”.

No por casualidad saludó a Yolanda Ulloa el gran viejo de la literatura cubana, Félix Pita Rodríguez, escribiendo el prólogo para su primer libro.

Los antepasados de la poetisa fueron los isleños de las Canarias con el ceño fruncido y el tabaco amarrado como un ancla en los labios, cuya memoria se tragó el hambre, en la emigración pasaron desandando desconocidas calles sin saber dónde morirían.

Citemos un fragmento de su bellísima novela inédita, *En la, última silla de tijera se sentó la muerte*, escrita en 1998:

La mañana que el buque español La Nueva Esperanza atracó en el muelle el humo gris que despidió hizo una franja en el cielo con la ayuda del viento caribeño mientras que un olor salitrero y a la vez de hierbas aromáticas inundaban la brisa primaveral.

Inmigrantes peninsulares y negociantes de diversos países llegaban en busca de mejoras y buenos negocios a bordo de aquel buque que vociferaba en la bahía como un anfibio colosal anunciando su arribo. También en ese buque llegó Doña Petrona Lucanory su esposo Cristino Reyes con el pequeño sobrino, canario, nacido en la isla La Gomera, de seis años de edad, huérfano al nacer. Los tres llegaron a esta tierra huyendo a la hambruna que azotaba la aldea natal.

Enviado Lucanor apareció en la escalinata

*tünt el
Benjámín,
ki úszni nem tudott.*

*Gyöngé fiú volt,
de erős ama napok
próbái közt,
győzni tudó akarattal
halványságát, fáradságát
lebírta.*

*Ott megy hátizsákjával
kínkeservesen
az út akadályain át,*

és nem láttuk többé.

*Egy test úszik
a Río Grande vizén.
Ügyetlensége ott maradt.*

*„nem táboroztunk le,
csak enni kezdtünk”.*

(Benjamín)

Sok verset írtak Latin-Amerikában Ernesto Che Guevara hősi gerillaharcáról. Yolanda Ulloa, a gyöngé, de a próbák közt erős fiú alakját kiválasztva, a fiút, aki nem tudott úszni, megtalálta a módját, hogy saját lírai Énjét ebben a témában is kifejezze, elkerülve a patetizmus veszélyeit. A vers Guevara szavaival ér véget: „nem táboroztunk le, /csak enni kezdtünk”.

Nem véletlenül üdvözölte Yolanda Ulloát a kubai irodalom nagy öregje, Félix Pita Rodríguez, előszót írva első könyvéhez.

A költőné ősei a Kanári-szigetek lakói voltak, az összevont szemöldökű szigetiek, kiknek szájában horgonyt vetett a szivar, és akiknek emlékezetét utfalta az éhség; az emigrációban ismeretlen utcákat jártak újra meg újra anélkül, hogy tudták volna, hol hálnak meg.

Idézzünk egy részletet gyönyörű, kiadatlan regényéből, *Az utolsó kecskelábú székre leült a halál* című munkájából, amelyet 1998-ban írt:

Azon a reggelen, amikor az Új Reménység nevű spanyol hajó kikötött a mólónál, a szürke füst, melyet kibocsátott, csíkot formált az égen a karibi szél segítségével, miközben só és illatos füvek szagával telt meg a tavaszi szellő.

Szigeti bevándorlók és különböző országokból való kereskedők érkeztek, hogy szerencsét próbáljanak és jó üzletet kössenek, a hajó fedélzetén, amely az öbölben zajosan jelezte érkezését, mint egy hatalmas kétlábú állat.

Ezen a hajón érkezett Doña Petrona Lucanor és férje, Cristina Reyes kicsi, a Kanári-szigeteken, La Gomera szigetén született, hat éves, születésekor árván maradt unokaöccsükkel. Hárman érkeztek erre a földre a szülőfalujukat sújtó éhség elől menekülve.

Enviado Lucanor térdig érő bekecsben tünt fel a hajólépcsőn, hátán egy kis batyúval.

Csendesen mentek át a rakparton Godolfredo Guzmán kíséretében, aki egy kis faluba vitte őket, ahol szállást és munkát adott nekik. Guzmán, jó ideje érkezett rokonuk egy

vestido con una chamarreta que le cubría las rodillas y el hatillo a la espalda.

Salieron silenciosos del muelle acompañados por Godofredo Guzmán, que debía llevarles a un pueblo pequeño donde les daría techo y empleo. Guzmán, pariente llegado tiempo atrás había conseguido encausarse en un negocio de herrería y más que socorrer a la familia lo que quería era fuerza de trabajo barata para seguir levantando el negocio. Por eso ayudó a su primo Cristino Reyes a emigrar.

Varios días duró el traslado en carretón por los accidentados caminos. Viajaban con el sol abrasador y descansaban con las primeras horas del crepúsculo. Llegaron por la noche a la herrería y comieron harina de maíz y tasajo que había quedado del almuerzo de los herreros.

Godofredo los empleó de inmediato. A Cristino y al niño los colocó directamente en el trabajo de la herrería y a Doña Petrona Lucanor le encargó los servicios de la casa.

El pequeño no fue a la escuela. Cuando terminaba el trabajo en la herrería, recibía lecciones que su tía Petrona le daba, aprendiendo muy rápidamente a leer de corrido y a escribir con una caligrafía clara.

A los pocos años el muchacho se había convertido en un buen herrero. Junto a sus tíos vivía pobremente al fondo de la casa en un pequeño cuarto caluroso y lúgubre que le llamaban El Fumigadero.

Su infancia transcurrió desolada pero su carácter era contrario a la penuria, gustaba de cantar bajito mientras trabajaba y era un gran conversador.

En el mes que cumplió catorce años sus tíos murieron llevándose sólo siete días uno del otro; primero murió Dona Petrona, víctima de la disentería, contagiándose de inmediato su marido que murió sentado en el orinal de peltre floreado llamando quejosamente a su sobrino y entregándole, como única herencia, un pequeño amuleto de Los Ojos de Santaúticie.

Los dos años que siguieron a la muerte de sus tíos fueron de una soledad casi irresistible, ya nada lo sujetaba al lugar ni a aquella gente que no desperdiciaron un momento para hacerle ver su orfandad.

Y esa mañana tuvo la seguridad de sus pensamientos.

Al pasar cerca de los maizales de Don Euperio Lacrea, la curiosidad hizo que Enviado caminara hasta los surcos para ver las hermosas mazorcas, famosas en toda la zona y cuando palpaba una lo sorprendió el mayoral de la finca. Agil ganó el trillo que lo llevaba a la calle

principal, jadeante y sudoroso se metió en el cuartucho. Pero su pie había quedado marcado en la tierra rojiza del surco y de inmediato el propio dueño del maizal se personó en la herrería para probar la culpa. Godofredo Guzmán arrastró al muchacho hasta el maizal y allí comprobaron su pie sobre la marca del otro.

Así vino su bisabuelo, Aquilino Ulloa a Cuba quien alcanzó el grado de alférez en el Ejército Mambí. Su hijo, Manuel, el tío abuelo de Yolanda

kovácsműhelyt szerzett magának, és nem is annyira a családon kívánt segíteni, hanem inkább olcsó munkaerőt akart szerezni, hogy a műhelyt tovább fejlessze. Ezért segített unokaöccsének, Cristino Reyesnek a kivándorlásban.

A kordén való utazás a dögös utakon napokig tartott. Perzselő napfényben utaztak és a szürkület első óráiban pihentek meg. Éjjel érkeztek a kovácsműhelybe, puliszkát ettek sózott hússal, ami a kovácsok ebédjéből maradt.

Godofredo azonnal munkába állította őket. Cristinót és a gyereket a kovácsműhelyben fogta dolgozra, Dona Petrona Lucanort pedig a házimunka ellátásával bízta meg.

A kicsi nem járt iskolába. Amikor befejezte a munkát a kovácsműhelyben, nénikéje, Petrona adott neki órákat, gyorsan megtanult folyamatosan olvasni, és hamarosan szép betűkkel tudott írni is.

Néhány év alatt a fiúból derék kovácember lett. Bácsikájával és nénikéjével együtt élt szegényesen a ház végében, egy kicsiny, gyászos és meleg szobában, amelyet Füstölőnek hívtak.

Iffúsága magányosan múlt el, de jelleme nélkülözte a mogorvaságot, szívesen dudorászott munka közben, és társaságban csak úgy ömlött szájából a szó.

Abban a hónapban, amikor éppen tizenegyedik évét töltötte be, bácsikája és nénikéje meghalt, mindössze hét nap telt el haláluk között; először Dona Petrona halt meg, vérhas áldozataként, azonnal megfertőzve férjét, aki virágdíszes ón-ólom-cink bilin ülve halt meg, halála előtt fájdalmas hangon hívta unokaöccsét, hogy átadja neki egyedüli örökségként egy aprócska Szent Luca Szeme amulettet.

A bácsikája és nénikéje halálát követő két év szinte kibírhatatlan magányban telt el, már semmi sem kötötte ahhoz a helyhez, sem azokhoz az emberekhez, akik egy pillanatra sem mulasztották el, hogy árvaságára ne emlékeztessék.

És azon a reggelen megérlelődött benne a gondolat.

Don Euperio Lacrea kukoricásának kerítése mellett elhaladva a kíváncsiság arra ösztönözte Enviadót, hogy odamenjen a barázdákhoz és megnézze a gyönyörű, messze földön híres tengericsöveket, és amikor az egyiket megtapintotta, rajtacsípte a tanya intézője. Viharsebesen rátalált a fűtcára vezető ösvényre. Zihálva és verejtékezve vette be magát az ócska szobába. De lába nyoma ott maradt a barázda vörös földjén, és azon nyomban maga a kukoricaiültetvény ura jelent meg a kovácsműhelyben, hogy a bűnt leleplezze. Godofredo Guzmán a fiút a kukoricásig vonszolta, és ott lábát beleillesztették az ottmaradt nyomba.

Így jött dédapja, Aquilino Ulloa Kubába, aki a mambí ^[1] hadseregben zászlósi rangot nyert el. Fia, Manuel, Yolanda Ulloa apai nagybátyja már megismerte, milyen az a csoda, amikor valaki kubaivá válik a népek ajiacójában ^[2] főve a trópusi nap alatt. A költőnő gyerekkorát részben

Ulloa ya conoció el milagro de convertirse en cubano en el ajiaco de los pueblos bajo el sol tropical. La poetisa pasó parte de su niñez en Sancti Spíritus, región central de la isla de Cuba, sitio al que llegaron más emigrantes canarios para asentarse en el país, y donde los isleños bailaron la Rama, baile tradicional de Agaete, guardaron el traje típico para bailar la danza en el baúl y prepararon mejunje para la noche de San Juan.

Yolanda Ulloa en sus dos libros *De cartas y Recuerdos* y *Tres días de Luna*, ambos premiados en los años 2000 y 2004, respectivamente, en el Concurso Benito Pérez Galdós, auspiciado por el Gobierno de Canarias y la Asociación Canaria de Cuba, recuerda sus antecesores cuyas vidas las conoce por las historias de su abuela quien en sus noches de insomnio se las contaba para que ella encontrara el sueño que ellos habían perdido.

Los poemas de estos libros no son poemas costumbristas. Entre los versos viven el recuerdo de su niñez, el misterio de los espejos, los billeteros isleños, anunciadores de quimeras, el palmero Teodoro Alvarez Expósito, el legendario bandido que fue muerto por la Guardia Rural en 1935, diez ovejas taciturnas con sus ojos resignados, el silbo del alma, un sonido remoto de los gomeros quienes silban en la noche y envían un aviso que no cesa.

Yolanda Ulloa es fiel descendiente del alferez mambí y de su bisabuela que bailaba la Rama. Y una mujer cubana de hoy, una mujer de época especial que entró al milenio con candelabros y vestidos raídos, una mujer cubana que mira a los turistas y le da tanta gracia de verlos, caminando, alborotados y gentiles creyendo conocerla bien, precisamente a la ciudad que no se deja ver ni conocer por nadie.

Actriz, poeta, novelista, y una mujer luchando con todas las dificultades cotidianas que causa a los cubanos el cruel bloqueo del gran imperio del Norte. Para su libro buscó una cita de César Vallejo: Confiar en la escalera, no en el peldaño. Yolanda Ulloa puede confiar en la escalera que la conduce a su casa hecha de amor, de poesía y de quehaceres domésticos. La tiene segura para los años por venir.

András Simor

Sancti Spíritusban, Kuba középső vidékén töltötte, ott, ahol a Kanári-szigetéről érkező emigránsok az országban maguknak otthont teremtettek, ahol a szigetiek a Rámát, Agaete-város hagyományos táncát járták, ahol megőrizték az utazóládában a táncra való szigeti ruhát, és mézes pálinkát főztek Szent Iván éjjelére.

Yolanda Ulloa két könyvben, a *Levelekből és Emlékekből*, és a *Hold három napja* címűekben, melyeket 2000-ben és 2004-ben külön-külön díjjal jutalmaztak a Kanári-szigetek kormánya és a Kubában élő Kanári-szigetiek Társasága támogatta Benito Pérez Galdós Irodalmi Versenyen, emlékezik elődeire, akiknek életet nagyanyja történeteiből ismeri, aki álmatlan éjjeleken róluk mesélt, hogy unokája megtalálja az álmot, amit ők elvesztettek.

Ezeknek a könyveknek versei nem a costumbrismo stílusában írt költemények. A verssorok között ott él a gyerekkor emléke, a tükrök titka, a sorsjegyárús, ábrándokat kikiáltó szigetiek világa, a Las Palmas-ból való Teodoro Alvarez Expósito, a legendás bandita, akit a Csendőrség 1935-ben ölt meg, tíz néma, szomorú szemű kecskegida, a lélekfűty, a Gomorából valók távoli hangja, akik fűtyülnek az éjben, és olyan üzenetet küldenek, amely sohasem némul el.

Yolanda Ulloa hű leszármazottja a mambí zászlósnak és Rámát táncoló dédanyjának. És egy mai kubai nő, különleges korszak leánya, aki az új évezredbe kandeláberekkel és kopott ruhákkal lép be, egy kubai nő, aki nézi a turistákat, és mulat rajtuk, amint zsvajgón s nyájasan járják a várost, azt hívén, jól ismerik, éppen őt, aki senki előtt fel nem fedi magát.

Színésznő, költő, regényíró, és nő, aki mindenféle napi gondokkal küszködik, amiket a kubaiakra kényszerít az északi birodalom kegyetlen blokádja. Könyve számára César Vallejótól keresett mottót: *Bizunk a lépcsőben, ne a lépcsőfokban*. Yolanda Ulloa bízhat a lépcsőben, amely szerelemből, költészetből és napi tennivalókból épült otthonába vezet. Biztos otthonba az eljövendő évek számára.

Simor András

JEGYZETEK

[1] a kubai függetlenségi háborúban harcoló kubai hazafiak elnevezése [\[vissza\]](#)

[2] kubai pirospaprikával fűszerezett, zöldségekből és húsdarabkákból készült leves [\[vissza\]](#)

BENJAMÍN

Por un remanso
se fue

BENJAMÍN

Egy holtágban
tűnt el

Benjamín
que no sabía nadar.

Era un muchacho endeble
pero fuerte ante las dificultades
de aquellos días,
con una voluntad de vencer
que rebasaba su palidez
y su cansancio.

Con su mochila va pasando
dificultosamente
las pruebas del camino

y no lo vimos más.

Un cuerpo cruza las aguas del río grande.
Allí se le quedó
su inhábil forma.

„sin acampar
nos dispusimos a comer”.

PEQUEÑA BIOGRAFÍA DE UNA LAVANDERA

Emilia
tendió hacia el horizonte
sus cordeles de ropa blanca
y la espuma creció
sin dejar rastro entre sus manos.

Emilia
encorvó su espalda
como una flor
en el calor del día.
Pasó sin prisa
entre la ropa
apagándose luego.

ATTILA

Ante la vía ferroviaria
del lago
Balaton
se tendió como una hoja
sin ramas,
in procedencia.

Attila József,
enfermo más que un niño,
durmió su corazón
para siempre.

Tenía el cuerpo lleno de colores
y en sus ojos abiertos
el agua lenta de la patria
reflejaba el paisaje.

LA NOTICIA

Benjamín,
ki úszni nem tudott.

Gyöngé fiú volt,
de erős ama napok
próbái közt,
győzni tudó akarattal
halványságát, fáradságát
lebírta.

Ott megy hátizsákjával
kínkeservesen
az út akadályain át,

és nem láttuk többé.

Egy test úszik
a Río Grande vizén.
Ügyetlensége ott maradt.

„nem táboroztunk le,
csak enni kezdtünk”.

EGY MOSÓNÓ RÖVID ÉLETRAJZA

Emilia
a láthatár felé kitereggette
zsinórjain a fehér ruhákat,
és nőtt a hab
nyomtalanul kezei között.

Emilia
háta meggörnyedt,
mint virág
a déli melegben.
Ráérosen
a ruhák közé lépett,
és azután kilobbant.

ATTILA

A balatoni
vasúti sín
előtt
lehullt, mint egy levél
ágak,,
gyökérszél nélkül.

József Attila,
gyereknél betegebben,
elaltatta szívét
örökre.

Teste színekkel volt teli,
és nyitott szemében
a haza lassú vize
a tájat tükrözte vissza.

A HÍR

Como esta generaci3n
oy3 su voz pasando por los Andes,
resulta que la muerte
pudo hacer muy poco all3.

Los peri3dicos publican
su traves3a por la sombra.

El muchacho
que tir3 la noticia
por el balc3n
continu3 silencioso
no fuera a ser
que alguien no entendiera.

La muerte
contra ellos
muy poco pudo hacer.

Mert ez a nemzed3k
hallotta hangj3t az Andokon szállni,
bizonyos, hogy a hal3lnak
es3lye itt alig maradt.

Az 3js3gok lek3zlik,
hogyan kelt 3t az 3rnyak birodalm3n

A fi3,
aki erk3ly3nkre a h3rt
bedobta,
cs3ndesen ment tov3bb,
az nem lehet,
hogy b3rki meg ne 3rtse.

A hal3lnak
ellen3k
es3lye alig maradt.

LAS RECOGEDORAS DEL CAF3

Diga si recuerda las monta3as
los gajos del cafeto como fuego
despertando ma3anas y muchachas
bajo aquella gran tierra,
con el morral a la cintura
y el sol como un guardi3n
a esa hora del mediod3a.

Ten3amos catorce a3os
y escribimos cartas de amor
en las tardes soleadas
llenas de naranjos con el aroma de las flores,
con la m3sica alegre de las arr3as
cuando cruzaban por los cerros.

Y las lluvias que luego aparecieron
en los techos de las barracas
tra3an una invasi3n de *cocos3es*
anillados en los horcones de las puertas.

– Veremos el faro de Hait3 –
dijeron las muchachas
cuando sean claras las noches
y deje de llover.

Alguien por ese tiempo
cumpli3 los quince a3os
y le regalamos una caja de caracoles amarillos
y un collar de Santa Juana.

Diga s3 recuerda aquella fila
de muchachas cargadas de caf3 por el camino
cubiertas de cuanta flor silvestre se encontraron
cantando canciones y escribiendo cartas,
con el morral a la cintura,
como manjar un bocado de iguana
y el agua con az3car para dormir
con la luna y el sol en las hamacas
y el miedo a La Farola.

Diga si recuerda
a esas muchachas
esos rostros, esas manos
en una sola fila
alej3ndose por los crep3sculos de Mais3

K3V3SZED3 L3NYOK

Mondd, emlékszel a hegyekre,
mint l3ngnyelvek, a k3v3cserj3k
reggeleket, l3nyokat 3bresztettek
ama nagy f3ld3n,
derekukon a tariszny3val,
3s az 3rt 3ll3 nappal
ilyenkor, d3lid3ben.

Tizenn3gy 3vesek voltunk,
szerelmes leveket 3rtunk
mag3nyos d3lut3nokon
vir3gillat3 narancsf3k k3z3tt,
mikor m3lhaslovak vid3m zen3j3t3l
visszhangzottak a szirti utak.

3s azut3n megj3ttek az es3k
a barakkok tetej3n kopogva,
a sz3zlb3b3ak sereg3vel,
ott gy3r3ztek a kapuk 3gasf3in.

– Megl3tjuk Haiti vil3g3t3rtorny3t –
mondt3k a l3nyok –
ha der3ltek lesznek az 3jszak3k,
3s el3ll az es3.

Valamelyik3nk akkoriban
lett tizen3t 3ves,
s3rga kagyl3s doboztadtunk neki,
meg egy szent Johanna nyakl3ncot.

Mondd, emlékszel a l3nyok sor3ra,
akik k3v3t cipeltek az 3sv3nyen,
telisteli erdei vir3gokkal,
dalokat 3nekelve 3s leveleket 3rva,
tariszny3val a derekukon,
eledel3l egy fal3snyi iguana,
3s elaludni egy poh3r cukros v3z,
a holddal 3s a nappal a f3gg33gyakon,
3s a L3mp3t3l val3 f3lelemmel.

Mondd, emlékszel
azokra a l3nyokra,
azokra az arcokra, azokra a kezekre
egyetlen sorban
egyre t3volodva Mais3 3s a Nagy F3ld

y la Gran Tierra

szürkületében.

HUMO ENTRE LAS ISLAS

23 de octubre, 1925... barco.

Padre
que sé yo si la negrura de los cielos
me hundirá
en estos abismos del mar
que
caracoles y peces inusitados
presagian a doble voz
el silencio más grande de mi vida

las mentiras del tío Francisco
dichas para atraer
el sueño en noches heladas
no quedaron en la aldea
(deshechas por increíbles)
padre
se lo juro
las he visto esconderse

cuevas entre cuevas
como el hambre vestida de nubes
espumas entre espumas
vaivenes de un barco
que nos separa para nada
o para la muerte
que tampoco es nada
en estas aguas
donde la única vida es
ese humo que se queda entre las islas
esa mancha negra que se traga la distancia
padre
entre las islas
se lo juro.

SILBO DEL ALMA

*(De la fecha borrosa por el salitre implacable sobrevivió:
Mancha negra embre 19 mancha negra Ba mancha negra.)
(evidentemente escrita en la travesía rumbo a Cuba).*

*(Una infinita mancha
color diablo cubre las cuatro primeras líneas)*

El hambre
me ha tragado la memoria
como un susto en el recuerdo
y la tierra que cayó
sobre los párpados de mi madre
tierra de lluvia
fango
de lágrimas entre el aullido del lobo
que nos habrá visto
que nos perdonó la vida
¿recuerda?
que nos estará mirando
ahora renace entre mis manos adoloridas
fuego y cumbre
miseria de estos canarios
(montón de huesos sobre huesos)

FÜST A SZIGETEK KÖZÖTT

1925. október 23. A hajón

Apám
nem tudom hogy a fekete ég
alá lők-e
a tenger szakadékaiba
hol
kagylók és ismeretlen halak
jósolják harsány hangon
hogy életem legnagyobb csöndje érik

Francisco bácsi hazugságai
álmot büvöltek
fagyos éjszakákon
nem maradtak a faluban
(hihetetlenségüktől foszlottak szét)
apám
esküszöm
láttam elbújni őket

barlangok közt barlangok
mint felhőkbe öltözött éhség
habok közt habok
billegő hajó
semmire szán minket
vagy halálra
az sem a semmi
e vizeken
hol az egyetlen élet
ez a füst a szigetek között
ez a távolságot faló fekete folt
apám
a szigetek között
esküszöm.

LÉLEKFÜTTY

*(A könyörtelen salétromtól elmosódott keltezésből megmaradt:
Fekete folt ember 19 fekete folt Ha fekete folt.) (Természetesen a
Kubába vivő hajóúton írták.)*

*(Egy végtelen ördögfekete
folt takarja az első négy sort)*

Az éhség
felfalta emlékezetemet
mint emléktől rettegő félelem
és mint anyám szemhéjára hullt
föld
eső földje
könnyek
iszapja az alighanem ránk meredő
farkas vonítása közben
ki életünknek megkegyelmezett
emlékszik?
ki ránk fog nézni továbbra is
fájó kezeim közt anyám most újjászületik
tűz és hegycsúc
a kanári-szigetiek nyomora
(csontok kupaca csontokon)

y se convierte en una luz azul
 (ya se va el sol)
 en una luz blanca pero azul
 (ya se va la luna)
 que me muerde
 perro y rayo
 diluvio de mareas
 a los que no me acostumbro
 bosque bosque bosque
 mi madre padre
 que suelta a los vientos
 el silbo del alma
 llamándome llamándome
 quién sabe
 hacia qué isla.

kék fényé válik
 (lenyugvóban a nap)
 fehér de kék fényé
 (eltűnőben a hold)
 belém harap
 kutya és villám
 hullámok vízözöne
 nem tudok hozzászokni
 erdő erdő erdő
 anyám apám
 szeleket szabadít ki
 lélekfüty
 engem hí engem hí
 ki tudja
 milyen sziget felé.

LA ÚLTIMA NOCHE EN EL MAR

Diciembre, 1925

La última noche en el mar
 dicen que se secan los ojos
 y todo se olvida como Dios manda
 que los secretos de las aguas espirituales
 se muestran y no se ven
 gritan sin oírse
 hablan lo que no se oye
 que los peces saltan y regresan a su reino
 con la elegante furia
 de volcanes repentinos
 aparecen
 para nadie
 y que se llueven sin memoria
 ocultos como son
 en un diluvio de flores enigmáticas
 la última noche en el mar
 para el emigrante
 créame
 es un llanto en silencio
 que no sé cómo explicar
 unas ganas de morir
 que no entiendo muy bien
 es como sentirse muerto y bendecido
 la última noche en el mar
 nunca tendrá historia.

MANUEL

1926 (no sé que día, de Enero es...)

No tengo fecha de muerto
 desando desconocidas calles
 sin saber dónde moriré
 soy la muerte que aún respira
 un hombre que nadie ve pasar
 me confunden voces
 gritos que no comprendo
 palabras que pareciera
 no haber escuchado nunca
 estoy sin saliva
 sin suspiros
 huesos y piel sin distancias
 extraños olores

UTOLSÓ ÉJ A TENGEREN

1925. december

Utolsó éj a tengeren
 szárazak a szemek
 csak feledés van ahogy Isten akarja
 spirituális vizek titkai
 feltáruznak láthatatlanul
 nem hallható kiáltással
 nem hallható beszéddel
 felugró és királyságukba térő
 halak elegáns dühe
 mint hirtelen haragú tűzhányóké
 senki előtt sem
 jelennek meg
 és záporoznak emlékezet nélkül
 titkuk rejtik
 rejtély-virágok özönvizében
 utolsó éj a tengeren
 az emigráns
 higgyen nekem
 néma sírás
 hogyan is magyarázzam el
 halálvágy
 alig értem
 mintha halott volnék és megáldott
 utolsó éj a tengeren
 mesélni róla nincs mit.

MANUEL

1926 (nem tudom, január melyik napja ez...)

Nincs halotti évem
 ismeretlen utcákat újra járok
 nem tudom hol halok meg
 még lélegző halál vagyok
 ember kit járnai senki se lát
 hangok tévesztenek meg
 érthetetlen kiáltások
 sohasem hallott
 szavak csapnak be
 nyál nélkül
 lélegzet nélkül élek
 csontom és bőröm terek nélkül
 különös illatok

que me hacen ermitaño en el susto
 gitano en el susto
 aparecido en el susto
 soy como un atardecer en la tormenta
 un algo que la gente rechaza
 cruza la calle
 cruza los dedos

oh padre mío
 qué seré sin usted
 en esta isla encantada por los duendes
 entre estos coches de bombín y suspiro
 que me reducen a polvo
 a pobre
 a muerto
 a nada

mire
 que he tratado de encontrar
 un poco de leche que me salve
 unos ojos
 que no me vean sin vida
 un lobo siquiera lobo
 que me recuerde la tierra
 pero todo es en vano

su Manuel.

CORTO CAÑA Y NO MUERO

Marzo, 1926.

Le explico el milagro
 corto caña y no muero
 ¿quién me trajo a estas tierras?
 corto caña y no muero
 he conocido a una Rosa
 que me despierta con café caliente
 cobija la cama pobrísima
 con el calor de su horno
 la dulzura
 de su piel mulata y risueña
 soy un poco feliz
 de no ser ya
 una sombra sin rostro
 un viento
 detenido entre el follaje
 mi propio rostro
 se va pareciendo al suyo
 y al rostro que vendrá
 drago nostálgico
 de luz infinita
 ¿quién me trajo a estas tierras
 que aguardaron mis manos?
 le explico el milagro
 sin palabras...

LECHERAS DE SANTA CRUZ

Por el camino de las cumbres
 bajan las lecheras
 aún con el azulado reflejo de la luna
 en el enjambre melodioso de la noche
 vienen tomadas de las manos
 con las cántaras en sus cabezas
 en perfecto equilibrio de costumbre

a rettegés remetéjévé tesznek
 a rettegés cigányává
 a rettegés lakójává
 viharos szürkület vagyok
 valami amit mindenki megvet
 keresztúton megy
 keresztbe teszi ujját

oh apám
 mi leszek maga nélkül
 ezen a koboldok megbűvölte szigeten
 sóhajok és gombakalap kocsik közt
 porrá morzsolnak engem
 szegényé
 halottá
 semmivé

nézze
 megpróbáltam egy kevéske tejet
 keríteni hogy életben tartson
 ezek a szemek
 ne lássanak engem élettelenül
 legalább farkas legyen a farkas
 emlékeztessen földemre
 de minden hiába

Manuel

NÁDAT VÁGOK ÉS NEM HALOK MEG

1926. március...

Most a csodáról szólok magának
 nádat vágok és nem halok meg
 erre a földre engem ki hozott?
 nádat vágok és nem halok meg
 megismertem Rosa asszonyt
 meleg kávéval ébreszt
 tűzhelye melegével
 takarja be szegényes ágymat
 mulatt bőre
 édes
 mosolyával
 kicsit boldog vagyok
 hiszen már
 nem vagyok arc nélküli árnyék
 megállt szél
 a lombok között
 arcom
 egyre inkább az övére hasonlít
 az eljövendő arcra
 végtelen fény
 emlékeket őrző sárkányfája
 erre a földre engem ki hozott?
 szavak nélkül
 szólok magának a csodáról...

A SANTA CRUZ-I TEJÁRÚSNOK

A hegyekről lefelé
 jönnek a tejárúsnók
 a még ezüstlőkék holdfényben
 az éj zümmögő kaptárában
 egymás kezét fogva jönnek
 korszokkal fejükön

la leche olas de espumas
como mar de delicias
se amontona en los sueños anónimos
del día

y las lecheras tocan a las puertas
al corazón de la mañana infante
explosión de praderas tras sus pasos
llenos de flores los cabellos y las risas

bandada de palomas que enamoran
en viejos campanarios
golondrinas y luces la nostalgia
sin noticias.
el buque ya partió hacia otra isla
azul o de neblinas en el secreto
en aquella ausencia rituales
de sombras persistentes
sobre el paso seguro y la nobleza
de las lecheras que bajan de las cumbres.

szokásuk szerint tökéletesen egyensúlyozva
a tej habok hulláma
mint gyönyörök tengere
csordul ki a köznapi
névtelen álmaiból

és a tejárúsnők kopognak az ajtókon
ébresztik a gyerek reggel szívét
mezők kizöldülnek lépteik nyomán
hajuk és nevetésük virágokkal teli

szerelmes galambrajok
öreg harangtornyokon
fecskek és fények a honvágy
hírek nélkül
a hajó már másik sziget felé megy
kék vagy titok-ködökkel teli
a távolságba veszve mint rituálé részei
konok árnyékok vetülnek
biztos és nemes léptük fölé
a tejárúsnőknek kik lefelé jönnek a hegyekről.

IDENTIDAD DE ÁNGEL

A Teresa, que vendía huevos y esperaba un milagro.

Amontonada
fugitiva
en busca de la noche
te aíslan
el saco de los huesos
los poemas de amor
la música de un tiple
y una mano describiendo sonidos
o la arritmia de una ciudad
que se consume
y aleja paso a paso
los paisajes que rompe el horizonte
y acoge a esta mujer
que condena la vida
que la estruja y la devuelve

identidad perdida
entre papeles y ante las ruinas
de un regreso
y la llevan al fuego
a una pira
humareda de rojas llamaradas
que alcanzarán
los abismos desolados
de un ángel
volando hacia otras islas.

VUELO EN FUGA DEL GALLO DE CRISTAL

*„El viejo de la boina muerde la ausencia de su aldea.”
Fayad Jamís*

Los isleños con el ceño fruncido
y el tabaco amarrado como un ancla en los labios
llegaron con el gallo capirro multicolor y ausente
y su sombra agigantó
espejismos de piedras

ANGYALI IDENTITÁS

Teresának, aki tojásokat árult és csodára várt.

Megnyomorítva
menekülve
éjre várón
bekerítenek
csontok zsákja
szerelmes versek
szoprán zenéje
és egy hangokat leíró kéz
vagy egy város aritmiája
mi elemésztí
és lassan elveszi
a láthatár megtörte tájakat
és magába fogadja ezt az asszonyt
kinek nem kell az élet
kifacsarja visszadobja

elveszett identitás
papírok között és a visszatérés
romjaival szemközt
máglya füzéhez
viszi élete
füstfelhőjéhez vörös lángnyelveknek
lelke legmélyébe
belemarnak
egy angyalnak
ki más szigetek felé repül.

ÜVEGKAKAS MENEKÜLŐ RÖPTE

*„A baszk sapkás öreg beleharap falujának hiányába.”
Fayad Jamís*

Az összevont szemöldökű szigetek
kiknek szájában horgonyt vetett a szivar
távoli tarka kakással érkeztek
és árnyuk óriási
kövek délibábját rajzolta ki

jarros
humeantes de café
y olores
olores desiguales que el humo
y el follaje imprimen de sereno
a la dócil lámpara de azules
o al salvaje relincho
de la noche
invisibles sus pasos con el plumaje roto
brutal es la algazara
en el ruido siniestro

el ave se vuelve de cristal
se multiplica
y en el techo se posa una cigarra
verde azul
es un faro que el mar alumbraba
en los acantilados de la suerte

frente a ellos el vencedor sumerge
las últimas horas y el retardado vuelo
multicolor
e inmóvil
con el gallo debajo del brazo
va el primero.

Con las manos en los bolsillos
van los otros
y la llovizna cae silenciosa
como espejo roto
o telaraña
y qué lejos
qué lejos
se les quedó la isla.

VISITA DEL NOVIO CANARIO

„A los enamorados que fueron siempre Agueda y Miguel.”

El moscón entró por la ventana
asomó su ojo verde
acuciante e infinito
y se quedó anunciando la visita
el novio llega de domingo
se sienta en el taburete
y la muchacha como una flor breve
de colonia
a su lado se queda
resignada
y los dos eternizan las horas
del abrazo

un rabo de nube que pasó cercano
y que todas las mujeres salieron
a cortar con las tijeras
y con las cruces de cenizas
en las puertas
no pudo levantarlos del rincón
del amor o de la sala

el novio que dicen es de lejos
de la otra tierra
de Las Palmas
llegó en domingo
y el moscón
posado en la ventana

kávétól
és illatoktól párolgó
bögrékét
a füst és a lomb
furcsa illatok derűjét vetíti
az engedelmes kék fényű lámpára
vagy az éjszaka
vad nyerítésére
láthatatlanul jönnek tépett tollú kakással
vadul kurjongatva
a gyászos zajban

a madár üveggé lesz
megsokszorozódik
és a háztetőn kabóca fészkel
zöld kék
világítótorony a tenger tőle ragyog
a szerencse kiálló szirtjein

velük szemben a győztes semmibe süllyeszti
a végső órákat és a verdeső
tarka
mozdulatlanná dermedt szárnycsapást
hóna alatt kakásával
megy az első.

Zsebre dugott kézzel
mennek a többiek
és hull a csendes eső
olyan mint törött tükör
vagy pókháló
és milyen messzi
milyen messzi
maradt szigetük.

A KANÁRI-SZIGETEKI VÖLEGÉNY LÁTOGATÁSA

„A szerelmeseknek, kiknek neve örökké Agueda és Miguel.”

A dongó beröppent az ablakon
kimeresztette zöld szemét
nyüzsögve és végetnemérőn
a látogatás kezdetét jelezte
a völegény vasárnap érkezik
leül a zsámolyra
és a lány mint kicsiny
alpiniavirág
mellette marad
béketűrőn
és halhatatlanná teszik ők ketten óráit
az ölelésnek

farkos szélörvény ért a közeibe
és minden asszony kiszaladt
ollókat csattogtattak
hamuból keresztet
rajzoltak az ajtókra
de őket az sem mozdította ki
a szerelem vagy terem szögletéből

a völegény mondják messziről
más földről
Las Palmasból való
vasárnap érkezett
és a dongó
az ablakra telepedve

aún después de mucho tiempo
sigue anunciando
su llegada.

még azután hosszú időn át
tovább is jelzi
érkezését.

FIESTA DE LA RAMA

„A la bisabuela que bailaba La Rama (Baile tradicional de Agaete, Gran Canaria)”

Vuelven los recuerdos...
por el mar
y los rostros pasan como el agua
para la fiesta de La Rama
los danzantes llegan a la ermita
el árbol ha ofrecido
su ramaje
hojas que se confunden en la arena
cubriendo los agostos y las mareas
invocando la lluvia
aguas de sueños
inefable rocío de celajes
que a los pies de la virgen
ofrenda el alto monte
y la apacible sombra de los dragos.

A RÁMA ÜNNEPE

„Dédanyámnak, aki Rámát táncolt, a kanári szigeteki Agaete város hagyományos táncát.”

Emlékek érkezöben...
a tengeren át
és arcok jönnek mint hullámok
a Ráma ünnepére
táncosok térnek a remetelakhoz
a fa
lombozatát kínálja
leveleit homokkal egygé váltan
agasztusokat és árapályt befödve
esőket hí
álomvizeket
fátyolfelhők hallgatag harmatát
teríti a szűz lába elé
áldozatként a magas hegy
és szelíd árnyéka a sárkányfáknak.

MADRIGAL

Es el viento que viene y va
y las muchachas que bordan iniciales
en pañuelos
despiden primaveras
y se sientan a contemplar el mar...

MADRIGÁL

Jön és megy a szél
és a lányok monogramot hímeznek
a kendőkbe
elbúcsúztatják a tavaszt
leülnek és hosszan nézik a tengert...

CANTO DE LOS CEDROS

Al abuelo fallecido en Poza, en Octubre de 1957. Se pudo constatar que donde fue enterrado se dan las mazorcas más hermosas de la zona.

Los nietos y biznietos del isleño
bajaron hoy
el estrecho camino del pedregal
lo enterraron
entre los cedros
donde las buganvillas florecen de rosado
las nubes descienden cabizbajas
y la noche se estalla de cocuyos
en una verde excitación de luz
que amontona el barro en los zapatos
y el sereno en la yerba

fue sembrador de sueños
yuntero que abrió los surcos
y logró frutos inmensos de bonanza
con sus ásperas manos
y las sombras que se deshacen
como siervos en sano pastoreo

allí quedó su historia
su verdadera historia de hombre sólo

A CÉDRUSOK ÉNEKE

Nagyapámnak, aki Pózában halt meg 1957 októberében. Ahol eltemettük, a vidék legszebb kukoricái nőnek.

A szigetről jött férfi unokái és dédunokái
leereszkedtek ma
a szűk köves ösvényen
és eltemették
a cédrusok között
ahol rózsaszínűen virágzanak a buganviliák
a felhők fejük lehorgasztva szállnak
mécsbogarait kigyújtja az éj
az izgatott zöld fényben
sár gyúlik össze a cipőkön
és a fűvön estharmat

álmok magvetése volt
barázdákat hasító ökörpásztor
nyarak órjás gyümölcsseit érlelte
durva kezével
és az árnyak szerteszt kóborolnak
mint pásztorok legeltetés közben

itt maradt története
valódi története a magányos férfinak
kezében a szelek rózsájával

con la rosa de los vientos entre las manos
otra isla
otro faro
otro mar
de tempestad y hogueras
Canarias se quedó
como un punto perdido entre dos tierras.

másik szigettel
másik világítótoronnyal
máglyák és vihar
másik tengerével
a Kanári-szigetek elmaradtak
mint eltűnt pont két föld között.

EL TRUENO DEL HUMO

„Débil, macilento, con los ojos irritados de la cal, y herido del roce de la cadena y del grillete, llega Martí a Nueva Gerona...”

Herminio Almendros

El alma desierta
espantada suspira
entre estos muros breves
donde el trueno del humo venerable
sigue resonando incesante en la lluvia
que no es lluvia
sino un pedazo irreal de tu único silencio

la cama que veo ¿tu cama?
sangre de tus huesos
silbido suavísimo del bosque cercano
¿es tu cama la que veo?

y el armario inexistente ¿tu armario?
y la cuchara ¿tu cuchara?
en la que no siento tu vida palpitante
y estos techos
interminables de tus ojos
los rincones de filosofía griega
los libros de Dios
las paredes huidas por el huracán
el sendero entre árboles amorosos
el pozo seco de viejas historias por venir
la colina de mármol llorón
el reloj de sol españolísimo y perpetuo
el fogón de las muertes perdurables
los caballos que no relinchan
los pájaros que no bullen
en su fiesta tártara de noches sin luna
¿son los mismos?

¿son los mismos?

¿son los mismos?

en la tarde que se aleja
espantada suspira
el alma desierta
entre estos muros breves
donde el trueno del humo venerable
sigue resonando incesante en la lluvia
que no es lluvia
sino un pedazo
irreal
de tu único silencio
tu único grito:
¡madre
apiádate de mí!

MENNYDÖRGŐ FÜST

„Gyöngén, csontsoványan, mézégette szemmel, lánctői és lábbilincstől sebzetten érkezik Marti Új Geronába...”

Herminio Almendros

Az elhagyott lélek
rémülten sóhajt
kicsiny falak közt
hol égi mennydörgő füst
visszhangzik szüntelenül az esőben
mi nem eső
hanem egyetlen csönded valótlán darabkája

ágyat látok a te ágyad?
csontjaid vére
legszelídebb fuvallata a közeli erdőnek
a te ágyadat látom?

és a nem létező szekrény a te szekrényed?
és a kanál a te kanalad?
nem érzem benne lüktető életedet
és végtelen tetőket
látó szemed nézését
a görög bölcselők szögleiteit
Isten könyveit
hurrikántól menekülő falakat
szerelmes fák ösvényét
eljövendő vén történetek kiszáradt kútját
a síró márvány dombját
a legspanyolabb örökké járó homokórát
továbbélő halálok tűzhelyét
lovakat kik nem nyerítenek
madarakat kik nem rikoltanak
holdtalan éjek tatár ünnepén
ugyanazok?

ugyanazok?

ugyanazok?

a távolodó délutánban
rémülten sóhajt
az elhagyott lélek
kicsiny falak közt
hol égi mennydörgő füst
visszhangzik szüntelenül az esőben
mi nem eső
hanem
egyetlen csönded
valótlán darabkája
egyetlen kiáltásodé:
anyám
könyörülj rajtam!

LA FUGA DE LOS NOVIOS

En el alba los girasoles
miraban cabizbajos.
La verja de campanilla insuperable
avizora un tiempo de futuros insultos
para rimar después pequeñas coplas
sonatinas
confundidas en rezos y hechicerías
dejadas en el zaguán
o el vara en tierra.

El traje isleño para bailar la danza
eterno
en el baúl
no cede a diez lustros de cenizas.

La casa cerrada a cal y canto
por el luto estrecho del amor
está cubierta de neblina
y las colmenas llevan lazos negros
como muestra de pérdida.

Las abejas asomadas a sus casas
vieron brotar azahares
inundados de néctar
como leche materna que derrama
afluentes en un río infinito.

Las abejas vieron pasar el temporal
estremecer la casa
el relincho de la noche
y a Nieves galopando en el aire
abrazada a las riendas del amor.

Los girasoles
en el alba aún miran silenciosos
y nadie se atreve
a llevar la noticia
de la fuga.

LA FIESTA DE SAN JUAN

La tarde de San Juan trajo ajeteo
en la casa de los isleños.
Las muchachas con Clara Torres a la cabeza
iniciaron todo tipo de juegos
para adivinar las providencias.
Y en lo profundo del pozo negro del traspatio
hicieron los conjuros
para ver en el agua el rostro del amado.
Pero sólo burbujas de colores aparecieron en el
fondo.
Acodadas en el brocal se fue la tarde
de San Juan
y aún después de tanto tiempo
siguen mirando al oscuro pozo.

RETROSPECTIVA

El hombre que tengo frente a mí
está detrás del mostrador
viste de lacito, largo delantal y un paño blanco

A JEGYESPÁR SZÖKÉSE

Hajnaltájt a napraforgók
fejük lehajtva leselkedtek.
A rácsos kapu rikoltó csengővel
jövendő sértések idejére kémlelt
rímelték rá később kicsiny dalok
szonatinák
imákba és búvszavakba vegyülve
a tornácon hagyva
vagy a földbe szúrt boton.

A táncra való szigeti ruha
örökéi tű
az utazóládában
ötven év alatt sem hamvad el.

A házat habarcs és kövek foglyát
a szerelem szoros gyásza
vonja ködbe
és méhrajok fekete szalagja száll
a veszteség jeleként.

A kaptárukból kinéző méhek
a narancsvirágokat rügyezni látták
úgy csöppent ki belőlük a nektár
mint anyatej mikor sugarát
végtelen folyóba önti.

A méhek látták elvonulni a vihart
megremegni a házat
nyeríteni az éjt
és lovagolni Nievest a szélben
a szerelem gyeplőjébe fogódzva.

A napraforgók
hajnaltájt még némán néznek
és senki se mer
hírt vinni
a szökésről.

SZENT IVÁN ÜNNEPE

Nyüzsög a nép Szent Iván délutánján
házában a szigetieknek.
A lányok, Clara Torresszal élükön,
mindenféle játékba kezdenek,
hogy kitalálják a jövendőt.
És a hátsó udvar fekete kútjának mélyébe
varázs igéket eregettek,
hátha meglátják a vízben kedvesük arcát.
De csak színes buborékok keringtek a mélyben.
A kútvárára könyököltek, míg elszállt Szent Iván
délutánja,
és azután még sokáig
néztek alá a sötét kútba.

RETROSPEKTÍV

A férfi velem szemben
a pult mögött áll
csokornyakkendő hosszú köpeny fehér kendő

en el bolsillo.
 Sirve solícito el plato de aceitunas
 las líneas de ron Domecq Tres Cepas y el cubilete.
 Las fichas saltan se mueven ansiosas de sorpresas
 vértigo de la suerte o el desgaste del juego en la
 vitrola.
 El hombre que tengo frente a mi
 lustra la barra de caoba con marcado entusiasmo
 esmero en desajuste de un tiempo roto
 oportunidad que busca quien se tiene a sí mismo
 ante la soledad y la abertura del dolor.
 Mientras saca ei brillo a la madera del ancho
 mostrador
 un rebaño de ovejas aparecen de pronto en la
 memoria.

TÚNICOS DE BRUJAS

En la cañada de los heleichos
 las mujeres vestidas de negro
 salen volando por encima de los bosques
 y cruzan el mar
 van montadas en palanganas de peltre
 fumando tabaquitos de Tenerife y de La Palma
 y con la humareda que exhalan las brujas
 se vuelven mariposas negras
 tataguas que sobrevuelan las casas de tabaco.

LO QUE GUARDAN LOS ESPEJOS

Un rostro
 asoma su perfil ausente
 la perspectiva
 de la noche
 abarcadora de azogues
 en el misterio de la química
 y el hastío que atesoran las islas
 que la abuela trajo y regó
 multiplicada
 como planta carnívora
 trepadora y tenaz
 dispersa en nuestra médula
 y en nuestra danza isleña
 galopando encintada
 bajo el tamborileo de la sangre
 y los rostros que asoman al espejo.

EL REBAÑO

Por la talanquera del patio
 asomaban sus ojos resignados.
 Nos parecieron tantas en aquel tiempo
 y sólo eran diez ovejas taciturnas
 que hacían sonar sus campanillas
 y marchaban una al lado de la otra
 sin atreverse a pensar en otra cosa
 ni a tener mejor destino para sus vidas
 lanudas y esquiladas
 sólo eran diez ovejas sujetas

a zsebben.
 Figyelmesen teszi le az olajbogyós tányért
 Domecq rumot tölt Három Puttonyosat a kupicába.
 Ugrálnak a meglepetés hevétől mozdulnak a
 zsetonok
 szédületes szerencsét vagy vesztés játékot zenél a
 fonográf.
 A férfi velem szemben
 buzgó lelkesedéssel fényezi a mahagonipultot
 gondosan rakja össze a széttört időt
 kinek senkije sincs csak saját maga ilyesmit keres
 mikor a magány és a fájdalom kínja tép belé.
 Miközben a széles pult fáját fényesre törli
 váratlanul juhnyáj tolul fel emlékezetében.

BOSZORKÁNYOK TUNIKÁI

Páfrányok szurdokán
 feketébe öltözött asszonyok
 repülnek az erdők fölött
 és át a tengeren
 ón-ólom-cink lavórban ülnek
 tenerifei és La Palma-i szivart színak
 akkora füstfelhőt fújnak a boszorkányok
 hogy fekete pillangókká válnak tőle
 halálfejes lepkék szállnak a dohány szárítók fölött.

AMIT A TÜKRÖK ŐRIZNEK

Egy arc
 megmutatja távoli vonását
 a higanyt egybetartó
 éjszaka
 távlatát
 a kémia titkában
 és a szigetek összegyűjtött csömörét
 amit a nagymama hozott és öntözött
 megsokszorozódva
 mint hűsevő
 szívós kúszónövény
 szétszóródva velőnkben
 és szigeti táncunkban
 felszalagozva szaporázva
 a vér dobszava közben
 míg arcok néznek ki a tükörből.

A NYÁJ

Az udvar palánkján át
 meresztették mélabús szemüket.
 Oly soknak láttuk őket akkor
 pedig csak tíz néma birka volt
 csengőjüket rázogatták
 ment egyik a másik mellett
 gondolni sem mire se mertek
 gyapjas és kolompoló életük
 jobb sorsot nem remélt
 csak tíz birka volt valamilyen

a una herencia desconocida
rebañal o de otra índole
o simplemente la frontera
el espíritu que existe
en la mirada o en el corazón de un animal
que a veces nos iguala y nos supera.

ismeretlen örökségből való
nyáj vagy micsoda
vagy egyszerűen határvonal
létező szellem
egy állat tekintetében vagy szívében
mi annyit ér mint mi vagy többet is.

LOS AFORTUNADOS

A los canarios que fueron billeteros en Cabaiguán.

Los billeteros deshicieron
el polvoriento trillo de Pozas
y el sombreado paseo del Oeste
con sus números grandes
anunciadores de quimeras
o quién sabe qué dicha oculta
en el ala del sombrero.

Los canarios vendedores de billetes
pasan despacio
vienen y van
con su pregón delante de las casas.
Sin nada en los bolsillos
van por la noche de parranda
convencidos de que la suerte
les tocará de cerca.
Y así en las esquinas del Café Palmero
se va el tiempo que viene por vivir
gargantas secas
bajo la sombra del fino paraíso

Los suerteros vendedores de lamentos
dichas y desdichas
dichas para nada
pedacitos de un gran número
sorteado y espoleado
suerteros de esperanzas.

Y se alejan tras la rueda de la fortuna
que es un naípe vencedor y próspero en la mesa.
Se van con el pregón alegre
y las suelas rotas
bajo el paso inseguro del que anda
caminando las nubes.

CAÑAMBRÚ

Al palmero Teodoro Alvarez Expósito, legendario bandido que fue muerto por la Guardia Rural en 1935.

Sin saber nada de él, sólo lo que cuentan los
heraldos
los cuenteros de la sabiduría pueblerina
lo he llamado Hombre Rojo o Cañambrú
supe que tenía poderes más que la ira del viento
o la movilidad de las cosas oscuras
cuando se precipitan en verdades.
Aún se le puede ver por los caminos
debajo de un piñón hablando en acertijos
en espinelas
descorazonadas métricas para un versador
que llevaba como cualquier estrella

A SZERENCSEHOZÓK

A kanári-szigetieknek, akik sorsjegyárosok voltak Cabaiguánban.

A sorsjegyárosok szétdúlták
Pozas poros ösvényeit
és Nyugat árnyas sétányait
ábrándokat kikiáltó
vagy ki tudja milyen titkot rejtő
nagy számjegyeikkel
kalapjuk karimáján.

A kanári-szigeteki sorsjegyárosok
lassan járnak
jönnek és mennek
kiáltásukkal a házak előtt.
Zsebük üres
de duhajkodnak éjjel
és biztosak
hogy szerencsájuk karnyújtásnyira.
így múlik Café Palmero utcasarkain
az élni érkező idő
kiszáradt torkok
a finom cimetfa árnyéka alatt.

A siránkozva érkező sorsjegyárosok
szerencsével és szerencsétlenséggel
semmit se érő szerencsével
egy kihúznivaló tette sarkaló
nagy szám darabkáival
reményárosok

És a szerencse kerekével távolodnak
nyerő biztató lap az asztalon.
vidám kiáltásukkal mennek el
tört cipőtalppal
bizonytalan léptével annak
ki a felhőkön jár-kel.

CAÑAMBRÚ

A Las Palmas-i Teodoro Alvarez Expositónak, a legendás bandidának, akit a csendőrség 1935-ben ölt meg.

Semmit sem tudok róla csak amit a hírmondók
a bölcs falusi mesélők regélnek
Vörös Embernek vagy Cañambrúnak neveztem el
tudtam hogy hatalmasabb a haragos szélnél
vagy a sötét dolgok se gyorsabbak nála
mikor az igazságra rávetik magukat.
Még látható az utakon
talányokban beszél egy fenyőmag alatt
spinellekben
verselő számára csüggesztő ritmusokban
olyan mint messzi csillag
távoli titkát megfejteni nem tudjuk.

imposible de descifrar su lejanía.
 Todo hecho de luz caminando en el agua
 entrando por las puertas cerradas de las casas
 invisible como el silencio
 repartidor y amigo
 de los hojalateros y los perros jíbaros
 de las sirenas de agua dulce
 y amante de la noche con sereno
 el gesto altivo y elocuente
 del amor a ciegas debajo de las sábanas
 zurcidas
 aferrado a las caricias ciegas en oscuro ritual
 de manos y sustancias fluviales
 susurrando en oídos ajenos
 tocado por los hilos mágicos del tiempo
 con el cabello húmedo de brumas
 con sombrero de paja sin apresto
 y el candor roto en las palabras inocentes
 en el gemido del agua cuando lo vio caer
 flotando en la corriente
 como papel de carta sin noticia
 como rojo azafrán con los dos tiros en el pecho
 y con los ojos sin cerrar mirando el mundo
 viajando por el río.

¿ELECTRÓNICO?

Los gomereros silban en la noche
 como cascada por el aire
 va un sonido
 un murmullo
 antiguo
 un aviso viajando farallones
 para ser eco de cumbre que no cesa.
 Los pastores se oyen a lo lejos...
 ¿Qué cosa tiene el mundo?
 tan remoto el e-mail
 y tan cercano el silbo
 silbo del alma.

PARA LUEGO

Las tejedoras reunidas
 como fieles tarántulas
 inician labores para luego
 alfileros heridas diminutas de la suerte
 manteles dispuestos a servir de angustias
 gobelinos percances de pared y de silencio
 todo para guardar en los baúles del ajuar.
 La pequeña agujeta de crochet
 abre los surcos sutiles de una sombra
 y vuelven a recogerse en un instante
 el tapiz como joya almibada de casorio
 se extiende en las rodillas de las tejedoras
 que pensativas y austeras
 no levantan la vista de los hilos.

PAN BORDADO

Mayo viene de flores y aletea

Mindene fényből van mikor a vizen lépked
 házak becsukott kapuján belép
 láthatatlan mint a csönd
 bádigosok és vadkutyák
 bőkezű barátja
 édesvízi sziréneké
 szerelmese a tiszta éjnek
 vak szerelem
 büszke és ékesszóló mozdulata az agyonstoppolt
 lepedők alatt
 vak simogatások megszállottja a kezek
 sötét rituáléjában és amikor a folyók
 mélységes titkairól idegen fülekben bűg
 az idő mágikus húrjain játszik
 ködök nedves hajával
 durva szalmából font kalappal
 és sebzett tisztasággal az ártatlan szavak mélyén
 víz nyöszörgésében mikor lehullni látta
 lebegve az árban
 mint üzenet nélküli levélpapírt
 mint vörös sáfrányt mellében két golyóval
 mikor nyitott szemmel nézte a világot
 utazott a folyón át.

ELEKTRONIKUS?

A Gomerából jöttek füttyülnek az éjben
 mint vízesés a légen át
 száll a hang
 a régi
 morajlás
 a sziklazátanyokon utazó üzenet
 hogy hegycsúcs örökös visszhangjává legyen.
 A pásztorok messzire hallanak...
 Mije van a világnak?
 oly távoli az e-mail
 és oly közeli a füttyyszó
 a lélekfütty.

HOLNAPUTÁNRA

Az összegyűlt szövőtűk
 mint hű tarantellapók
 munkába kezdenek holnaputánra
 tűpárnák a sors apró szúrásai
 szorongó terítékeket fogadni kész abroszok
 pénzt hozó gobelinek fal és csönd lakói
 kelengyék koporsóiban őrizendők.
 A kicsiny horgolótű
 egy árnyék finom hurkait kivarrja
 egymásba illeszkednek egy pillanat alatt
 a faliszőnyeg mint elsietett nász édeskés ékszere
 ott hever a szövönök térdére dobva
 kik töprengve és szigorúan
 tekintetüket fel sem emelik a fonálról.

HÍMZETT KENYÉR

Virágzó május jön és ugrándozik

con su cesta de pan y su bordado
 trasnochador
 fugitivo de vinos y espejismos
 que amamanta una mujer
 en su regazo breve
 una pastora
 que de tanto morir
 es siempre viva
 y de tanto vivir
 es un recuerdo.

BAIFO

*„Si el cabrito se escapara, que seria lo mejor para los que
 amamos a los animales entonces, tener a mano cualquier otra
 carne.”*

La leña arde en el fogón de piedras
 y la escudilla y el mortero
 guardan el aroma de los cilantros y el tomillo.
 Los cabritos pasan de prisa al atardecer
 porque en la mesa
 aún falta el plato favorito del banquete
 ellos quieren seguir corriendo entre las flores
 adornarse los cuernos con corona
 de guindas y geranios
 para hacer mil cabriolas y saltar a las nubes
 y desde allí
 con el asombro del que nada tiene
 y encuentra de pronto el paraíso
 ver la tierra y el desolado pedregal
 lleno de rosas.
 Pero jamás llegar a las fuentes y a la mesa del festín
 convertidos en baifos olorosos
 coronados con dos pimientos rojos.
 Los cabritos se alejan melancólicos
 a la hora que sucumbe el sueño de la hierba
 y son el sacrificio, la ofrenda de los dioses
 alrededor de comensales también apoderados
 de la inocencia
 de la dulce mirada sobre los pastizales
 la maleza que no podrá servirles de refugio
 porque la mano del verdugo cortará las ramas
 apartará las flores y allí bajo la espiga frágil
 de los millos realizará su gran proeza
 de primitiva ofrenda
 que no será de dioses sino de simples gentes
 sentados a la mesa.
 Y los cabritos se van
 se alejan al atardecer
 bajo los altos yerbazales del asombro.

MEJUNJE PARA LA NOCHE DE SAN MARCOS

Trae tu alma de la mano
 y llévame por el mar de la otra isla
 seremos marineros sin navío
 y pescadores de chicharros
 en las playas azules
 haremos sonar una guitarra
 gemir un tiple viajero y elocuente
 que va trazando porvenires
 a la luz de antorchas y humaredas

kenyérkosárral hímzéssel
 éjszaka virraszt
 boroktól délibáboktól menekül
 egy asszony szoptatja
 kicsiny ölében
 egy pásztorlány
 anyai haláltól
 Örököld
 anyai élettől
 örök emlék.

KECSKEGIDA

*„Ha a kecskegida megszökne, számunkra, akik szeretjük az ál-
 latokat, az volna a legjobb, ha valami másféle húshoz jutnánk.”*

A tűzhelyen parázlik a fa
 a mozsár és a csésze
 koriander és kakukkfű illatú.
 Sietve szökellnek alkonyaikor a kecskegidák
 mert az asztalról
 a lakoma kedvenc tála még hiányzik
 még futkosnának ők a virágok közt
 szarvukat meggy- és muskátlivirággal
 Díszítenék
 ugrándoznának ezerszer és felszöknének a felhőkig
 és onnan
 a nincstelenek rémületével
 kik hirtelen az édenre találtak
 néznének a földre és a rózsaszirmokkal borított
 kopár köre.
 De tálakra és lakomaasztalra sohasem vágnak
 illatozó kecskegidákká válva
 két pirospaprikával feldíszítve.
 Búsan távolodnak a kecskegidák
 mikor a fű álmának vége eljött
 és az isteneknek szánt áldozat órája itt van
 és az asztaltársak körben
 az ártatlanság
 a jó legelőket szemlélő édes tekintet urai lesznek
 nem ad többé a cserje menedéket
 az ágakat a hóhér keze lenyesi
 messzeszórja a virágokat és a törékeny
 köleskalászok alatt
 primitív áldozatának hőstettét
 Végrehajtja
 nem isteneknek hanem egyszerű
 asztalnál ülő embereknek szánva
 És a kecskegidák
 távolba vesznek alkonyaikor
 a rémülettől ágaskodó magas fű alatt.

MÉZES PÁLINKA SAN MARCOS ÉJJELÉRE

Hozd lelkedet kezedben
 és vigyél másik sziget tengerére
 hajó nélküli tengerészek leszünk
 töpörtyük halászhajó
 kéklő tengerpartokon
 megpendítjük a gitár húrjait
 sírjon fel az ékesszóló utazó gitároccka
 hangja jövődöket idéz nekünk
 füstfelhők és fáklyák fényénél

donde se prepara el mejunje pastoral
y la guindilla
la miel va llenando los ríos
de tu cuerpo distante
que atraviesa los pórticos del alba
y otra vez bebemos en la misma vasija
sin asa y sin color milenaria doméstica
rotos los bordes y amantísima
que guarda licores infinitos de liturgia
y que embriaga
tu alma que traes de la mano.

LA CONQUISTA

Cuando partió la estrecha embarcación
hizo una franja gris un amasijo
un punto perdido en alto campanario
y las redes se llenaron de peces
los bocinegros llegaron a la orilla
cantaron a lo lejos para después caer.
El Almirante
raída la camisa y el paso lento
a la mar se hizo.
Desde la proa mira una isla perdida sonajera
y la figura de una niña desdibujando sombras.
Ve la quimera de un sueño salirse de sus márgenes
tal si fuera otra mar o fuera el mismo
y otra vez la imagen ausente y tan cercana de la
muerte.
El genovés camina de rodillas el oleaje
lleno de algas, plantas y corales
con el murmullo asonante de su arritmia.

El genovés va de conquista y de estandarte
y una promesa Real no verdadera porque es de reina.
Por eso de abandono va dispuesto
sin casa y sin regreso.

Va de viaje
va de dicha sin tener la suerte
y va de suerte sin tener la dicha.
En la otra orilla aún se oyen los alisios
y el suave aroma de especias y sofritos sacude los
anafes
En las cocinas
a lo lejos preparan las isleñas escabeche
y se llenan de magia las cazuelas.

Pasó por La Gomera y se fue sin prisa.
En la mesa de mantel bordado y fuentes amarillas
aún tiene un cubierto que le aguarda.
Y el recuerdo distante de una niña
que en la playa habló con él.
Y que dijo después que era de espuma
los ojos azules transparentes
y la voz
como un pez iluminado
que se fue por el mar.

DE FAMILIA

El rojo flamboyán

ahol a pásztori mézes pálinka készül
és piros paprika
méz borítja be távoli
tested folyóit
a hajnal csarnokán zúdulnak át
és újra iszunk ugyanabból
a füleden és évezredes színek nélküli
csorba szélű és imádott csészéből
a szertartás végtelen likőrjeinek ízét őrzi
és megrészegíti
lelkedet mikor a kezekben hozod.

A HÓDÍTÁS

Mikor a kicsiny hajókaraván elindult
szürke csík kenyérdarabka
veszendő pont lett a harangtoronyból nézvést
a hálók megteltek halakkal
a tengeri keszegek a partra úsztak
a messziségnek énekeltek és azután kimúltak.
Az Admirális
viseltes ingben és kimért léptekkel
tengerre kelt.
Nézi a hajóorrból az elveszett zengő szigetet
és egy árnyékká mosódó lányka alakját.
Alomkísértet bújik elő körvonalaiból
mintha másik tenger volna vagy ugyanaz
és megint a távoli kép és a halál oly közeli képe.
Térden állva halad a genovai
az algákkal növényekkel korallokkal teli
hullámokon
aritmiájának csengő suttozását figyelve.

Hódítani megy a genovai lobogóként
egy nem igazi királyi ígérettel hiszen csak
királynői az.
Elhagyatottan megy és arra készen
hogy se otthona se visszatérte ne legyen többé.

Útra indul
szerencsét próbál szerencse nélkül
és sorsot kísért sorstalanul.
Még passzátszelek zúgnak a másik parton
fűszerek és rántások finom illata remegted a
főzőlapokat.
A konyhákban
messze tőle pácolt halakat készítenek a szigetiek
és varázslat fortyog a lábokban.

Áthaladt La Gomorán sietség nélkül.
A hímzett terítőjű és sárga tálakkal teli
asztalon még őt várja egy teríték.
És egy lányka távoli emléke
aki a parton beszélt vele.
És amit mondott azután amikor habbá lett
áttetsző kék szem
és hang
mint világító hal
ki eltűnt a tengerben.

CSALÁDOMRÓL

A vörös flamboyán

y los gorriones
de aquel viejo hechicero
se quedaron fijos en el marco
blanco y solemne
un día lluvioso de mayo
en que mi madre
secó sus manos en el delantal
y como un pájaro pequeño
sobrevoló la casa.

és az öreg varázsló
Verebei
mozdulatlanná meredtek
az ünnepélyes és fehér keretben
egy esős májusi napon
mikor anyám
kezét kötényébe törülte
és mint kicsiny madár
átszállt a ház fölött.

SIMOR ANDRÁS FORDÍTÁSAI

ANCIANA DE OJOS NOMEOLVIDES

He olvidado todo lo que no te recuerde
y en las orillas que dejaron
los ríos en su prisa
están sus formas
aparecidas en las márgenes
hace ya mucho tiempo.

Luego si la memoria
es una anciana
con ojos nomeolvides
que cabecea sentada
en su estrado de mimbres
alzando sus manos lejanísimas
para sentir la voz modular
sonidos y recortar palabras
de papel e ir soltándolas
en la distancia.

Entonces nada te será el olvido
nada te será borrado cuando calles.

EL ROSTRO DE LA LLUVIA

Lo que más recuerdo de aquel tiempo
es el río cóncavo y familiar
el follaje tangible que aún revive
las memorias.
La casa de las ventanas altas y el instrumento
claro,
que viajaban distancias y que traía el viento
en intervalos como un acompañante
solitario y tenaz que se guarecía
en todos los rincones
la lluvia vino también
y todos mirábamos a través del agua,
su transparencia
y en los barandales azules del portal
corrían numerosos surcos volviéndose,
en el piso, un charco hondo de caprichosas márgenes
que reflejaban las sombras del naranja
que empezaba a florecer.

RECUENTO DEL PAN

NEFELEJCS SZEMŰ ÖREGASSZONY

Mindent elfelejtettem ami nem rád emlékszik
a partok körül sietősen
kiszökött folyók
formája ott hever
a peremek közt
már jó ideje.

Ha az emlékezet
egy nefelejcs szemű
öregasszony ki lassan
bólogat fűzfavessző
karszékében ülve
s fölemeli messzi-messzi kezét
hogyan érezte egy dallam
ívét szavakat vagdosson ki
papírból s elérse
őket a messzeségben,

akkor semmiség lesz neked a feledés
s nem törlődik el semmi ha elhallgatsz.

AZ ESŐ ARCA

Legjobban abból az időből
a homorú ismerős folyóra emlékszem
az emlékezetet ma is fölélesztő
tapintható lombra.
A magas ablakú házra s a tisztahangú
Hangszerre,
hangja nagy távolságokat utazott be a szél
sodorta felénk időről időre holmi
magányos makacs társként ki minden
sarokba belebújik
jött az eső is
s néztük mind a nagy ablak
üvegén át a víz képtelen csodáját,
Áttetszőségét
s a kapualj kék párkányain
számtalan kis barázda futott le,
s formált a padlón szeszélyes szélű mély
pocsolyatükröt
mely visszaverte a narancsfa képét
mi épp akkor virágzott.

SZÁMADÁS A KENYÉRRŐL

A Roberto Rodríguez

*Me parezco al que llevaba el ladrillo
consigo, para mostrar al mundo
cómo era
su casa*

Bertolt Brecht

Sentado a la mesa de la tarde
viste pasar los sueños
y todo lo demás.
No tengo mucho que ofrecer
y sin embargo con los primeros clamores
de la noche he llegado para quedarme
ojalá encuentre una cama y un plato disponibles
y tu larga sonrisa de espejismos
tus dulces ojos de emigrante de tiempos
tus achaques propensos a la poesía
tus quejas a la noche
que no aprendiste nunca.

Hoy a las tantas del día
sin otra noticia que mi rostro
sin otro porvenir que mis manos
gestuales y afanosas para ganar el pan
te invoco casi profanamente.

Estoy en las puertas de septiembre
la casa de virgo parece una promesa
en su punta de otoño en sus jardines
que empieza a desgajar.

El recuerdo de algo muy querido se nos hace
un nudo involuntario y entonces el teorema
insufrible se despeja aquilatando
cálculos y ansias.
Las tazas de café son el acontecimiento
primero de mi llegada después vinieron
los peces rojos de la soledad;
los naipes desdibujando su alegría,
su pentimento ante el futuro
y el estuche magnífico del saxo
sobre el mantel púrpura
que parecía incendiar el instrumento.

La casa de septiembre sacude el maderamen
y emprende al viento
una mujer de parecido errante dispone el pan.

Entrar bajo sus árboles es como entrar la vida
y ver súbitamente que estás sentado a la mesa.
Tus besos son el estruendo del mundo
y el mediodía inmortaliza en sus estertores
la imagen que de ti
tienen mis ojos.

PIEZA DIFÍCIL PARA ELEFANTE

Soy una mujer de tiempo
por venir
de época especial
que entra al milenio con candelabros
y vestidos raídos por la misericordiosa
dádiva y la traslúcida memoria que

Roberto Rodrígueznek

*Olyan vagyok, mint az az ember,
ki téglát vitt magával,
hogy megmutassa a világnak,
milyen a háza*

Bertolt Brecht

A délután asztalához ülve
nézted az álmok felvonulását
és minden egyebet.
Nem igen van mit felkínálnom
mégis az este első jelére
eljöttem hogy itt maradjak
bár rátalálnék ágyat meg egy tál ételt
bár rátalálnék délibábokból való hosszú
mosolyodra
idők emigránsára valló édes szemedre
költészettel terhes nyúgeidre
esti sirámaidra
hogy semmiből sem tanultál.

Ma akárhányadikán
mikor nincs más hír csak az arcom
nincs más jövő csak a kezem
igyekvő mozdulatai hogy kenyeret keressek
téged szólítalak csaknem profánul.

Szeptember kapujában állok
A Szűz háza ígéretesnek látszik
kopásnak indult
őszi kertjeiben.

Egy nagyon kedves emlék akaratlanul
csomót köt ránk s akkor az elszenvedhetetlen
teoréma számításokat és vágyakat
tökéletesítve kitisztul.
A csésze kávék érkezésem
első eseményei aztán jönnek
a magány vörös halai
az örömet átrajzoló kártyalapok
megbánásuk a jövő előtt
s a szaxofon pompás tokja
a bíbor térítőn
mely szinte felgyújtani látszott a hangszert.

Szeptember háza rázza a gerendázatot
s elszabadítja a szelet,
egy tévelygő külsejű nő gondoskodik a kenyérről.

Belépni fái alatt annyi mint az életbe lépni
s hirtelen meglátni hogy az asztalnál ülsz.
Csókjaid a világ harsogása
s ricsajaival a dél halhatatlanná teszi
a képet amit a szemem
rólad őriz.

ELEFÁNT SZÁMÁRA NEHEZ ZENEDARAB

Eljövendő idők
asszonya vagyok
különleges időszaké
aki kezében kandeláberekkel lép az ezredfordulóba
az irgalmas adományoktól megkopott
ruhában áttetsző emlékezettel mely

en barrancales ha desdibujado
 las cuencas oscuras de un abismo
 que conspira sin héroes ni himnos
 y despliega la emoción de las gargantas secas
 Imaginar otro tiempo, otras dimensiones
 es lo que puedo hacer con el recuerdo.
 Perseguido, aquejado de pantanoso asedio
 va el silencio y a fabular con la palabra
 me entrelaza;
 telas invisibles de arañas,
 amaneceres calados de llovizna
 descenden acuarelas.

Y voy por la ciudad
 me siento en el banco de piedra
 que le ha quedado al parque
 en el desalojo invisible de la calle
 y miro a los turistas
 y da tanta gracia verlos, caminando
 la ciudad, alborotados y gentiles
 creyendo conocerla bien, precisamente a ella
 que no se deja ver ni conocer por nadie.
 Mientras en el parque todo es asombrosamente
 estático
 y el mediodía ha tendido su trampa de búsqueda
 la manera de sonreír o de llamar
 a los gorriones o a los perros que
 pasan deambulando la tarde
 andariegos de afecto de música y de dueños
 y que al pasar no miran ni ladran
 a la violenta luz que desgasta resplandores,
 insoportable es el calor, arrastra la hojarasca
 sin el rostro del amor ni la estival
 promesa de volver.

Y yo abro los brazos
 oigo cantar a un pájaro
 y quiero abastecerme de esa imagen,
 me quiero abandonar, desintegrar
 cualquier otra partícula que me condene
 de mi herencia y salgo otra vez
 a deshacer palabras
 el vacío improperante que en la noche
 me aguarda.

Y voy con las manos vacías
 a conquistar mi sombra nuevamente.

FAGOT, TARDES LLUVIOSAS, UNA CASA QUE EMERGE DE LA BRUMA

Y todo viene ahora, cuando mis afanes
 son como un corto viaje
 exceptuando el recuerdo de aquella adolescencia
 tan brumosa que sopló sus aires fugitivos
 por la reja del colegio
 un muchacho cercano al sol
 flotando entre las aguas de un mar pérfido
 un árbol roto que llenaba las pérgolas
 un fagot cada vez más débil
 una casa con música
 unas ventanas altas
 y un sauce que nunca estuvo alegre
 las tardes lluviosas de las pequeñas bailarinas
 que saltaban el césped

a mély vízmosásokban átrajzolta
 a szakadék sötét szemgödreit
 mely hősök és himnuszok nélkül konspirál
 s kiszikkadt torkokból bont ki lelkes kiáltást.
 Más időt képzelni, más dimenziókat
 ezt tudom tenni az emlékezettel.
 Űzötten, mocsárba ragadt lábbal üldözötten
 fut a csend s körülsző
 hogy szavakkal mesélni kényszerüljek;
 láthatatlan hálói,
 záportól ázott hajnalok
 vízfestményei ereszkednek alá.

S én megyek a városban
 leülök egy kőpadra
 ami az utca láthatatlan kilakoltatásakor
 a parkból még megmaradt
 s nézem a turistákat
 olyan mulatságos látni őket, amint
 zsvajgón s nyájasan járnak a várost,
 azt hívén, jól ismerik, éppen őt
 aki senki előtt fel nem fedi magát.
 Közben a parkban bámulatosan
 mozdulatlan minden
 a dél pedig csapdát állítva
 mosolyog hívja
 a verebeket vagy a kutyaakat melyek
 végig ögyelgik a délutánt
 szeretet zene gazdák után kóborolva
 s elhaladtukban nem néznek nem is csaholnak
 a ragyogást felörlő ádáz fényre,
 elviselhetetlen a hőség, száraz avart sodor magával
 nincs rajta a szerelem arca se a nyári
 visszatérés ígérete.

S én kitárom a karomat
 hallom egy madár énekét
 és erőt merítek ebből a képből,
 itt akarom hagyni magam, széthullani
 más részecskékre melyek nem ítélnek
 továbbvinni örökségemet s megyek újra
 szavakat szétzilálni
 az éjszaka sértő ürességében
 ami rám vár.

És megyek üres kézzel
 árnyékomat meghódítani újra.

FAGOTT, ESŐS DÉLUTÁNOK, EGY KÖDBŐL KIEMELKEDŐ HAZ

És minden egyszerre tör most rám, amikor
 vágyaim
 olyanok mint egy rövid utazás
 kivéve ama ködös kamaszkor
 emlékémet mely a gimnázium rácsán át
 fújta felém menekülő leheletét
 egy fiú közel a naphoz
 lebeg az álnok tenger vizeiben
 egy vörös fa tetőkerteket betöltő
 egy fagott mind haloványabb hangja
 egy ház zenével
 magas ablakok
 egy szomorúfűz mely vidám sosem volt
 a kis balerinák esős délutánja
 kik átugrálták a gyepet

el recuerdo una acuarela entre tus manos
y la clase de canto como un eco a distancia
y tu voz en el diálogo rescatando
a la poesía de sus principios
y el amor como un símbolo debatiéndose
todo viene ahora y ya no cabe duda
que aunque nada me llevo mis pies no están
cansados
y mis manos son fieles describir la lluvia.

PIE DE FOTO

Los dos están mirando taciturnos
sentados en la hierba
a las campánulas silvestres del eventual
menguante
amarillea
el sepia
la altívez insidiosas mareas
(y en el jardín posiblemente haya alguien más
salliendo de la foto)
Mientras el lente detiene
el giro de un grito
y no escapan gargantas
ni fisuras
si no en los ojos
de un vendeval
de oscuros cauces
que detienen
en persistente ráfaga
la fugaz
instantánea.

EL BÚHO

La poesía ha huido
se fue a esconder
en los matarroles oscuros de imaginación
tras las arboleadas.
Como búho soñoliento y precoz
deja su rastro en la madera de los techos
y llega a mi casa.
Nada lo consuela ni acompaña
exhausto y enfermo viene a que lo asista
trae sus alas largas recogidas.
Sus ojos despiertos han provocado el olvido
de la noche.
El
pnoctante ambicioso, conocedor de ideas
meritorias
ha franqueado hoy las puertas altas del silencio
y se quiere iniciar en la lejana alquimia,
en la orfebrería de los peces del antiguo taller,
en el vulgar sosiego de las horas.
Quiere asomarse con las begonias al ancho corredor,
oír de la pianola valsés y llegar a los patios
y tomar el aroma de la hierba que ha empezado
a mojarla llovizna de abril.
Con estos medicinales recursos seguramente se
curará
mi búho

az akvarell emléke kezeden
s az énekóra mint egy távoli visszhang
s vitázó hangod amint óvja
a költészetet s elveit
a szerelem mint jelkép vitázik önmagával
minden egyszerre tör rám most s nem fér hozzá
kétség
hogy bár semmit sem viszek lábam nem
Fáradt
s kezem hűségesen ismeri fel az esőt.

LÁBJEGYZET EGY FÉNYKÉPHEZ

Ők ketten hallgatagon nézik
a fűben ülve
az erdei harangvirágokat
éppen fogyó hold van
Sárgállik
a szépia
álnok árapály dolyfe
(s a kertben alighanem van valaki más is
aki kilép a képből)
Miközben a lencse röptében elkap
egy kiáltást
az nem a torokból tör fel
s nem is holmi hasadékból
hanem egy sötét medrű
Szélroham
Szemből
mely makacs
villámként állítja meg
a röpke
Pillanatfelvételt.

A BAGOLY

A költészet elmenekült
bevette magát
a képzelet sötét bozótosába
a faszorok mögött.
Mint álmos és korai bagoly
otthagynya nyomát a tető gerendáin
és a házamhoz ér.
Nincs vigasza nincs társa
kimerültén s betegem kéri segítségemet
magával húzza hosszú összezárt szárnyait.
Éber szeme kiprovokálta az éjszaka
Feledését.
A
buzgó virrasztó, érdemes eszmék ismerője
ma áttörte a csönd magas kapuit
hogy beavatást nyerjen az ősi alkímiába,
a régi aranyműves műhely halacszáinak titkaiba,
az órák vulgáris nyugalmába.
Begóniák közt akar kinézni a tágas folyosóra,
valcerekét hallgatni a gépzongorán s az udvarokba
érni
s beszívni az áprilisi esőtől épp csak
Megérintett
fű illatát.
Emez orvosi beavatkozástól bizonyosan
meggyógyul

calentará sus alas, picoteará la tarde
y antes de la medianoche ya habrá sobrevolado los
patios.

MÚSICA POPULAR

El ciervo dulce bajo las fresas
corrugadas y el rojo intenso fijo de horizonte
comensal
descansa en su plateado lecho...
Mientras los músicos gitanos interpretan
las csárdás y el violín se eterniza
tras el vitral lagrimoso de la lluvia
y entran los pájaros danzarines del fuego
que festeja la noche
y al cuerpo indefenso del ciervo
que yace
sobre la mesa del banquete.

DE VIGILIA SE TRATA

Desdichadas las estrellas
la noche equinoccial
las trae.
y me reducen recuerdos de otras vidas
temporada de cigarras
electrocutan su empeño de volar
en los cables aéreos
por no querer bajar a la maleza
y yo revelo hojas
pergamino
dispersos de asuntos
babilónicos,
mientras el fruto rojo de discordia
del paraíso
renovado
y vencido
de los centros de mesas
reposan
esperando,
lenguas jugosas, paquidérmicas
que
saborearan
en las caricias, los espasmos vitales
de
estrellas
desdichadas
que
en mi vigilia
caen.

LLEVAS DENTRO DE TI, EL BOSQUE

A Joel Antonio

Un niño lanza la pelota al ventanal
(oh Charlie si pudieras remediar
al mundo con cristales)
El chicuelo nuevo

Baglyom
bemelegíti szárnyait, megcsipkedi a délutánt
s még éjfél előtt átrepül az udvarok felett.

NÉPZENE

Az édes szarvas az egymásba tapadó
eperszemek alatt s vérvörösben az asztaltársaság
horizontjára meredve
pihen ezüstözött ágyán...
Miközben a cigányzenészek játsszák
a csárdást s a hegedű örök életre kel
az esőtől könnyező színes üvegablak mögött
a tűz táncos madarai körülropkodik
ünnepelve az estét
s a szarvas védtelen tetemét
mely ott fekszik
a bankettasztalon.

VIRRASZTÁSRÓL VAN SZÓ

Szerencsétlenek a csillagok
a napéjegyenlőségi éjszaka
hossa őket ide,
s más életek zsugorított emlékeit rakják elem
kabócák idejét
szállni akarásukat áram sújtja
a levegőben húzódó kábeleken
mert nem akarnak a gyomok tövébe bújni
én pedig babiloni ügyek
Szétszóró
lapjait pergamenjeit
hívom elő
miközben a megújult éden
Viszályának
piros gyümölcse
Legyőzötte
Asztaldíszként
Virít,
Vastagbőrűek
nyálas nyelve
Készül
Beleharapni
a simogatásokba
a szerencsétlen
Csillagok
eleven rángásaiba
Kik
Virrasztásomkor
Lehullnak.

MAGADBAN HORDOZOD AZ ERDŐT

Joel Antóniának

Egy kisfiú labdával beveri a nagy ablakot
(ó, Charlie ha meg tudnád reparálni
a világot üveglapokkal)
Az új kisgyerek

está en el umbral
de un siglo
vertiginoso
programado
y capaz de comunicar estrellas
desde el jardín,
ay, el niño recuerda
a Humprey Bogart cuando se pone
las manos en los bolsillos haciéndose el duro
y tartamudea palabras meteóricas
que explotan en la guardería como enjambre.

Quisiera eternizar
ese acto maléfico de malcriadez
el portillo de cristal en la ventana
la palabrota del vecino y mis excusas
deletreando el idioma
Eso todo me significa
un vínculo de ancestro
el hilo conductor de expansivas herencias
pero él
entró en el siglo
con juguete electrónico
que vomita juego de palabras
y máquinas que piensan.
Aunque por las tardes
hostigue la amenaza de las piedras
y le entonemos cantos y rondas infantiles
está entrando en los umbrales
de una realidad virtual
que domina y dialoga latitudes
y programas.
El niño está parado en los prosencios
del último encantamiento
que se va
quizas
le sirva
todavía
para apreciar
el universo verde de los bosques
que aún lleva dentro
de él mismo.

XII. – EL COLGADO

El pie izquierdo del hombre
está sujeto con una sola cuerda
y sus péndulos
dibujan inocencia.
El colgado en su estado de inercia
le parece remontar la tierra
y siente un inefable alivio al suspenderse
entre las siete ramas de aquél árbol bíblico
pero a fin de cuentas
horca o patíbulo
que le esperó paciente
en el azogue o en las roturas
de un maderamen destinado para otro fin.

DESPEDIDA A LA PASAJERA

Por marzo pasaron

egy szédületes
Beprogramozott
Évszázad
küszöbén áll
mely a csillagokkal képes kommunikálni
a kertből,
jaj, a kisfiú Humphrey Bogartra
emlékeztet ahogyan
kezét nehézfiúsan zsebre vágja
s meteor szavakat dadog
az óvodában méhrajként robbanókat.

Szeretném örökkévalóvá tenni
ezt a csibészes rosszszaságot
az üveg hasadékát az ablakban
a szomszéd szitkait és hebegő-habogó
Mentegetőzéseimet
Ez mind az
ősi köteléket jelenti
tovább futó örökségek vezérfonalát
ő azonban
szójátékokat okádó
elektromos játékszerrel
s gondolkodó gépekkel kezében
lépett be a századba.
S ha délutánonként
fenyegető kövek bizsergetik is a tenyerét
s gyerekdalokat s körtáncokat énekelünk is
ő már egy hullámhosszokon
s programokon uralkodó
virtuális valóság
küszöbein lép át.
A kisfiú az immár távozó
utolsó varázslat
színpadának előterében áll
s az talán
Még
segít neki
hogyan becsülje
az erdők zöld univerzumát
amit még belsejében
Hordoz.

XII. – AZ AKASZTOTT

A férfi bal lábát
egyetlen kötél tartja
s lecsüngő testrészei
ártatlanságot rajzolnak ki.
Az akasztott ahogy ott ernyedten csügg
úgy érzi elemelkedett a földtől
s kimondhatatlan megkönnyebbüléssel
himbálódzik
ama biblikus fa hét ága közt
ám végül is
akasztófa vagy vérpad
várta őt türelmesen
egy más célra készült ácsolat
réseiben vagy a piactéren.

BÚCSÚ AZ ÁTUTAZÓTÓL

Áthaladnak márciuson

todas las luminarias.
Y las alegrías dijeron
su discurso solemne
ante aquella pasajera
que no tendió pañuelos
por no tener costumbre
en los andenes
de tal ciudad de inviernos.

a fénylő lámpafüzérek.
S az örömök elmondták
Díszbeszédüket
az átutazó nő előtt
aki zsebkendőt nem lobogtatott
mert az nem volt szokásban
ama téli város
Peronjain.

HOMBRE SENTADO FRENTE A SU JARRA DE CAFÉ

*Todavía puedo seguir el rastro de esa tropa laboral y alegre
que me hizo*

Francisco Umbral

Detrás del tren
se fue un muchacho
diciendo adiós con su pañuelo.

Bajo el cielo empedrado de noviembre
vertiginosos pasan los trenes
y el aprendiz
acude a aquel instante que cruza
los cristales empañados del aire
la línea es una cinta azul
allá a lo lejos
frente a sus ojos
corre el tren envuelto en la humareda
y a él
le aparece la luz anaranjada de la noche
un sueño interminable de faroles
la máquina desliza su rugido
detrás van los vagones en busca de acomodo
y en el último puesto desde el *cabú* amarillo
el retranquero fábula encantamientos.
Los furtivos años se fueron con los trenes
y sus manos punzantes
que levantaron *descarrillos* adioses
lejanías...
llenen hoy de gestos las palabras
al describir la ausencia.

Afuera de la casa se oye clamar el viento
el viejo ferroviario fuma el tabaco
mirando taciturno la jarra de café
sobre la mesa
mientras una llovizna pertinaz
suaviza la memoria.

RONDA DEL CHIVO Y EL CARRETON

Para Manolito

Manolito va en el carretón del chivo pasea
por el parque de la fe del valle susurrante
de cántaros de agua lluvia
y no es el carrusel del Furo
ni la carreta que rechinó Atahualpa
pero a él le brillan los ojos de la infancia
con más luz que una fiesta y apura al hombre
que hala del chivo

KÁVÉSKANNÁJA ELŐTT ÜLŐ FERFI

*„Még követni tudom a munkás és vidám csapat nyomát, mely
megteremtett.”*

Francisco Umbral

Egy fiú
a vonat után futott
zsebkendőjével integetve.

November macskaköves ege alatt
szédítően száguldanak a vonatok
s a tanonc
megidézi a levegő homályos
vonatablakain átszáguldó pillanatot
kék szalag a sín
ott a messzeségben
szeme előtt
elvágtat a füstbe burkolt vonat
és ő
az éjszaka narancsszínű fényét
lámpasor végtelen álmának látja
a vonat bömbölése ott kígyózik
a vagonok mögött helyet keres magának
és a sárga szerkocsi legvégéből
varázslatokat fabulái a fékező.
Az évek lopva elszöktek a vonatokkal
s nyilálló kezük
a kisiklott istenhozzádokat a messzeségeket
Fölemelők
ma gesztusokkal töltik meg a szavakat
mikor a hiányt próbálják leírni.

Kint a ház előtt felüvölt a szél
a vén vasutas a szivarját szívja
s hallgatagon nézi a kávéskannát
maga előtt az asztalon
miközben a makacs eső
szelídre mossa emlékezetét.

A KECSKE ÉS A KORDÉ

Manolitónak

Manolito ül a kecskevontatta kordéban
sétakocsikázik
a zuhogó eső vizétől még suttogó
Fe del Valle parkban
ez nem a Varázsló körhintája
s nem is az Atahualpa alatt csikorgó kordé
gyerekszeme mégis ünnepi fénnel
csillog sietteti az embert
aki a jövő nélküli

resignado en su rutina
sin porvenir y manso.

A Manolito le parece que viaja a gran distancia
tirado por un corcel que surca montañas de azúcar
y me busca en la pequeña muchedumbre
que se sienta en los bancos
de la ciudad y dice adiós
agita las manos de avecilla que aún no emprende
vuelo
y sabe más de nido que de aire alcanza nubes de
algodón
ferias que el tiempo aguardará de misterios y dones
y que el zodiaco llevará a Julio de estandarte
él se hace dueño de las riendas
que lo llevarán a galopar el mundo.

EL LOCO

Vagabundea el bufón con tocado y ropas de colores
en campo abierto.
Y no presta atención al animal pequeño
que ronda su camino.
Lleva bastón y atado al mismo envoltorio
que simboliza la precaria experiencia del pasado
y la valiosa posición del presente.
Un rictus de tristeza le acompaña.
Extravagancia, excesos descifrables y delirio.
Si te sale este loco en el trayecto
en bajada o subida
dicen las cartas del tarot
que desvíes la vista y sigas largo.

VUELO EN FUGA

Las garzas dejan su elegancia voladora.
Las acuáticas flores son una morada promesa
en el rocío.
¥ un verde musgo alargándose
pasa.

Migratorio el vuelo detenido,
blancas señoras remontadas a su hilo gris
no disipado en arcoiris ni en verano
traedme el agua los molinos

al vencido caballero sin caballo
ni lanza.

Traedme noticias de su batalla última
la que libera.
La más trágica.
La invisible batalla de su mente,
que dejé deshecho su estandarte
en medio del camino
entre La Mancha y el polvo
de su estirpe.

mindennapokba beletörődött
szelíd kecskét húzza.

Manolito úgy utazik mint ki nagy távolságokat jár
be
cukorhegyeket átszelő paripavonta hintáján
megkeres szemével a város padjain ülő
kicsiny tömegben
s istenhozzádot int
kismadár kezével mely még szárnyra nem kel
s a fészekről többet tud mint a levegőről
vattafelhőkbe ér
rejtélyeket s titkos adományokat tartogató idők
vásáraiiba
ahol a Zodiákus kör Július zászlajával az élen
lovagol
s ő a gyepelők ura
így fogja bevágtatni a világot.

A BOLOND

Bolyong a bohóc sipkával a fején, tarkabarka
ruhában
a nyílt mezőn.
Mít sem törődik a kis kutyával,
ki útján tereli.
Kezében vándorbot, batyu van hozzákötve,
benne a múlt szegényes hagyatéka
s becses pozíciója a jelennek.
Szomorú vigyor kíséri útján.
Különködés, megfejthetetlen túlzások, örület.
Ha utadba akad ez a bolond
lefelé a lejtőn vagy fölfelé,
arra figyelmeztet a tárót,
hogy fordítsd el fejed és menj tovább.

MENEKÜLŐREPÜLÉS

A gémelek elegáns röptüket megszakítják.
A vízvirágek lila ígéretet
a harmatcseppek alatt.
S egy zöld moha hosszan elnyúlva
Araszol.

Röptükben megállt vándormadarak,
fehér hölgyek szürke fonalukon lebegők
mit nem oszlat el sem a szivárvány sem a nyár
hozzátok el nekem a folyót a malmokat
a ló és lándzsa nélküli legyőzött
Lovagot.

Hozzatok nekem híreket utolsó szabadító
Csatájáról.
A legszomorúbbról.
Elméje láthatatlan csatájáról,
mi kettétörte zászlaját
s ott hagyta félúton
La Mancha és dicső múltja
Porában.

ISBN 963 430 529 X
ISSN 1216-1861

Felelős kiadó Simor András

Felelős szerkesztő Tabák András

2005 Vasas-Köz kft nyomda
Felelős vezető Badó Géza

Terjeszti a Könyvtárellátó Közhasznú Társaság
